

BİR FEN DERSİ SONRASINDA DERS İÇERİĞİNE YÖNELİK ÖĞRENCİLERİN DURUMSAL İLGİLERİNİ BELİRLEYEN ÖLÇME ARACININ TÜRKÇE'YE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Emine EREN¹
İlbiçe DÖKME²

GİRİŞ

İlgi, birey için önemli olan bir olaya ya da nesneye seçici dikkat gösterme ihtiyacı veya arzudur (Dictionary of Psychology, t.y.). Başka bir deyişle ilgi bir şeye yönelik zamanla tekrar etkileşim kurma isteğindeki bilişsel ve motivasyonel yakınlık olarak tanımlanır (Renninger ve Hidi, 2016). Harckiewicz ve diğerleri (2016) ilgiyi “bireyin bir nesne tarafından büyülediği anlık deneyimle birlikte nesnenin zevkli ve daha fazla araştırmaya değer olduğuna dair daha kalıcı duygular” olarak tanımlar. Tek cümle ile tanımlanabiliyor olsa da bilişsel işlev ve öğrenme üzerinde derin etkileri olan ilginin temelde iki türü olduğunu bilmekteyiz (Hidi, 1990; Hidi ve Renninger 2006; Hidi, Renninger ve Krapp, 1992). Bunlardan ilki durumsal ilgi (situational interest) diğeri ise bireysel ilgidir (individual interest). Durumsal ilgi dışsal faktörlerin (nesne, ilginçlik, ilgi çekici yeni bir durum) neden olduğu geçici olabilen, çevresel olarak etkinleştirilmiş ve bağlama özel olan ilgiyi ifade eder (Hidi ve diğerleri, 1992). Bireysel ilgi ise kişinin içerikle ya da durumla kendisini özdeşirmesi ve sürekli gelişen bir meşguliyet durumu oluşturmasıdır (Renninger, 2000). Hidi ve Renninger’in (2006) dört aşamalı ilgi gelişim modeline göre kısa süreli olan

¹ Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, emine.eren1@gazi.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1222-3992

² Prof.Dr., Gazi Üniveritesi, ilbilgedokme@gazi.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0227-6193

için ,73; “fayda” faktörü için ise ,60 olarak hesaplanmıştır.. Ölçeğin diğer dillerdeki güvenirlilik katsayıları dikkate alındığında (İngilizce formu ,92; Fransızca formu ,89 ve Çince formu ,92) Türkçe formunun da tüm maddeleri için ,88 güvenirlilik değeri ile güvenilir olduğu bir kez daha doğrulanmıştır.

KAYNAKLAR

- Benli Özdemir, E., & Arık, S. (2018). Çocukların üstbilişsel farkındalıkları ile sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESTÜDAM) Eğitim Dergisi*, 3(1).
- Benli Özdemir, E. (2021). The Impacts of STEM Supported Science Teaching on 8th Grade Students' Elimination of Misconceptions about "Solid, Fluid and Gas Pressure", and Their Attitudes towards Science and STEM. *International Online Journal of Education and Teaching*, 8(1), 205-228.
- Cronbach L.J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. *Psychometrika*, 16:297-334.
- Dictionary of Psychology (t.y.). Interest. İçinde. American Psychological Association Dictionary of Psychology. Erişim tarihi Mayıs 22, 2023, <https://dictionary.apa.org/interest>.
- Ercan, İ., & Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenirlilik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- Erkorkmaz, Ü., Etikan, İ., Demir, O., Özdamar, K., & Sanisoğlu, S. Y. (2013). Doğrulayıcı faktör analizi ve uyum indeksleri. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 33(1), 210-223.
- Gözüm, S., & Aksayan, S. (2002). Kültürlerarası ölçek uyarlaması için rehber II: Psikometrik özellikler ve kültürlerarası karşılaştırma. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi* 4 (2): 9-20
- Harackiewicz, J. M., Durik, A. M., Barron, K. E., Linnenbrink-Garcia, L., & Tauer, J. M. (2008). The role of achievement goals in the development of interest: Reciprocal relations between achievement goals, interest, and performance. *Journal of Educational Psychology*, 100(1), 105.
- Harackiewicz, J. M., Smith, J. L., & Priniski, S. J. (2016). Interest matters: The importance of promoting interest in education. *Policy Insights From The Behavioral and Brain Sciences*, 3(2), 220-227. Doi:10.1177/2372732216655542
- Hidi, S. (1990). Interest and its contribution as a mental resource for learning. *Review of Educational Research*, 60(4), 549-571.
- Hidi, S., Renninger, K. A., & Krapp, A. (1992). *The present state of interest research*. In Renninger, A., Hidi, S., and Krapp, A. (eds.), *The Role of Interest in Learning and Development*, Lawrence Erlbaum, Hillsdale, NJ, pp. 433-446
- Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, 41(2), 111-127. Doi: 10.1207/s15326985ep4102_
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın Alfa Güvenirlilik Katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. NY London: The Guilford Press
- Kalaycı Ş (2005). (Ed). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Loukomies, A., Juuti, K., & Lavonen, J. (2015). Investigating situational interest in primary

FEN EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARINA GÜNCEL BAKIŞ IX

- science lessons. *International Journal of Science Education*, 37(18), 3015-3037. Doi: 10.1080/09500693.2015.1119909.
- Mitchell, M. (1993). Situational interest: Its multifaceted structure in the secondary school mathematics classroom. *Journal of Educational Psychology*, 85(3), 424-436. Doi: 10.1037/0022-0663.85.3.424
- Potvin, P., Ayotte-Beaudet, J. P., Hasni, A., Smith, J., Giamellaro, M., Lin, T. J., & Tsai, C. C. (2022). Development and Validation of a Questionnaire to Assess Situational Interest in a Science Period: a Study in Three Cultural/Linguistic Contexts. *Research in Science Education*, 53(1), 99-120. Doi: 10.1007/s11165-022-10050-0.
- Renninger, K. A. (2000). *Individual interest and its implications for understanding intrinsic motivation*. In *Intrinsic and extrinsic motivation* (pp. 373-404). Academic Press.
- Renninger, K. A., & Hidi, S. (2016). *The power of interest for motivation and engagement*. Routledge.
- Rotgans, J. I., & Schmidt, H. G. (2011). Situational interest and academic achievement in the active-learning classroom. *Learning and Instruction*, 21(1), 58-67. Doi: 10.1016/j.learninstruc.2009.11.001
- Rotgans, J. I., & Schmidt, H. G. (2014). Situational interest and learning: *Thirst for knowledge*. *Learning and Instruction*, 32, 37-50. Doi: 10.1016/j.learninstruc.2014.01.002
- Tabak Y. B., Yenel, K., Sönmez, E., & Kan, A. (2019). Öğretmenlerin İş Motivasyonu: Ölçek Geliştirme Çalışması. *Sakarya University Journal of Education*, 9(3).
- Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International journal of Medical Education*, 2, 53. Doi: 10.5116/ijme.4dfb.8dfd.